

Accepting The Role of Local Women Leaders in Thawatchaburi District, Roi Et Province

Kwanmuang Khantawut^{1*}

¹Roi Et Rajabhat University, Thailand

*Corresponding author. E-mail: ark29082540@gmail.com

ABSTRACT

This study has the objectives: 1) to study the role and acceptance of the role of local women leaders, and 2) to study guidelines for promoting the role of local women leaders in Thawatchaburi District, Roi Et Province. This study using Mixed Method. The study population was the male kamnan and village headman in Thawatchaburi District, Roi Et Province, 121 people and qualitative research from the main group of 15 informants by means of purposive selection from the informants, namely district chiefs, district secretaries, kamnans, village headmen, through semi-structured in-depth interviews. The results of the study found that 1) acceptance of the role of local women leaders in Thawatchaburi District. Overall, it is at a high level. This is consistent with the qualitative data obtained from the interviews that today women local leaders have received more acceptance of their roles than in the past. With the qualities and opportunities for women to express themselves, both in terms of knowledge and ability enthusiasm and the quality of the assigned work. The nature of work will be more flexible and thorough than male local leaders, resulting in the number of women local leaders in Thawatchaburi District increasing. 2) Guidelines for promoting the role of women local leaders in Thawatchaburi District, Roi Et Province found that leaders must understand their roles and responsibilities as required by law. including counseling Advice, both informal and formal, at the monthly meetings of the village headman. They should enhance their skills in living conditions and arrange for women leaders to participate in various activities. continuously and honoring local women leaders who have performed outstandingly This will build morale for local women leaders to have the strength and encouragement to perform their duties with determination.

Keywords: Role Recognition, Local Leaders, Women

การยอมรับบทบาทผู้นำท้องที่สตรีอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

ขวัญเมือง ชันธุระ^{1*}

¹มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ประเทศไทย

*Corresponding author. E-mail: ark29082540@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทและการยอมรับบทบาทผู้นำท้องที่สตรีอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้นำท้องที่สตรีอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี ที่ศึกษาจากประชากร คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพศชายในเขตอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 121 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 15 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงจากผู้ให้ข้อมูล คือ นายอำเภอ ปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งมีโครงสร้าง ผลการศึกษาพบว่า 1) การยอมรับบทบาทผู้นำท้องที่สตรีอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ว่าปัจจุบันผู้นำท้องที่สตรีได้รับการยอมรับบทบาทมากขึ้นจากอดีต ด้วยคุณสมบัติและโอกาสในการแสดงออกของสตรี ทั้งในด้านความรู้ความสามารถ ความกระตือรือร้น และคุณภาพของงานที่ได้รับมอบหมาย ลักษณะของการทำงานก็มีความยืดหยุ่นและละเอียดรอบคอบมากกว่าผู้นำท้องที่ชาย ส่งผลต่อจำนวนผู้นำท้องที่สตรีในอำเภอธวัชบุรีที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น 2) แนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้นำท้องที่สตรีอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด คือจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งการให้คำปรึกษา คำแนะนำทั้งในลักษณะไม่เป็นทางการและที่เป็นการอย่างเป็นทางการในการประชุมประจำเดือนของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ควรเสริมทักษะด้านภาวะความเป็นและจัดให้ผู้นำสตรีมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางต่างๆ อย่างต่อเนื่องและมีการยกย่องเชิดชูผู้นำท้องที่สตรีที่มีผลการปฏิบัติงานได้อย่างยอดเยี่ยม อันจะเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้นำท้องที่สตรีมีพลังกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น

คำสำคัญ: การยอมรับบทบาท, ผู้นำท้องถิ่น, สตรี

© 2021 JOMSD: Journal of Organizational Management and Social Development

บทนำ

ภูมิหลัง หากมองภาพนับตั้งแต่ในอดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน คงไม่มีใครปฏิเสธได้ว่าบทบาทของผู้หญิงในสังคมไทยถูกกำหนดด้วยระบบความเชื่อและวัฒนธรรมทางสังคมที่กระทำผ่านกระบวนการกล่อมเกลางานสังคมผนวกกับลักษณะของโครงสร้างสังคม ที่สังคมไทยมีโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์เป็นตัวกำหนดบทบาทอำนาจความสัมพันธ์ระหว่างผู้อุปถัมภ์กับผู้ใต้อุปถัมภ์กำเนิดโครงสร้างชนชั้นในแนวดิ่ง (ไพลิน ภูจินาพันธุ์, 2560) ผู้หญิงถูกปิดกั้นบทบาทด้านการเมืองการปกครอง เนื่องจากค่านิยมของสังคม และเกิดจากที่ผู้หญิงปิดกั้นตัวเองสาเหตุที่ผู้หญิงไทยเข้าไปมีบทบาทในการเป็นผู้นำ โดยเฉพาะผู้นำทางการเมืองการปกครองน้อยเนื่องจากค่านิยมทางสังคมที่ผู้ชายมีบทบาททางเป็นผู้หารายได้เป็นหลักและอยู่นอกบ้านเป็นส่วนใหญ่ ทำให้มีบทบาททางสังคม

สูงวิถีชีวิตจึงมีแนวโน้มเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองมาก ในขณะที่สังคมมองว่าผู้หญิงควรเป็นคนดูแลครอบครัวเป็นหลัก มักไม่เห็นด้วยที่ผู้หญิงเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมือง นอกจากนี้ ผู้หญิงบางคนยังมองว่าการเมืองเป็นเรื่องของผู้ชาย จึงไม่ค่อยสนับสนุนผู้หญิงด้วยกันให้มีบทบาททางการเมืองสาเหตุที่ผู้หญิงไทยเข้าไปมีบทบาทในการเป็นผู้นำโดยเฉพาะผู้นำทางการเมืองการปกครองน้อยเนื่องจากค่านิยมทางสังคมที่ผู้ชายมีบทบาททางเป็นผู้นำรายได้เป็นหลัก และอยู่นอกบ้านเป็นส่วนใหญ่ทำให้มีบทบาททางสังคมสูง วิถีชีวิตจึงมีแนวโน้มเข้าไปเกี่ยวข้องกับการเมืองมากในขณะที่สังคมมองว่าผู้หญิงควรเป็นคนดูแลครอบครัวเป็นหลัก มักไม่เห็นด้วยที่ผู้หญิงเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมือง นอกจากนี้ ผู้หญิงบางคนยังมองว่าการเมืองเป็นเรื่องของผู้ชาย จึงไม่ค่อยสนับสนุนผู้หญิงด้วยกันให้มีบทบาททางการเมือง

แต่ในปัจจุบันสภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจบีบรัดตัวมากขึ้น สตรีต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เพื่อช่วยหารายได้มาจุนเจือครอบครัว อีกทั้งในปัจจุบันสตรีมีความสนใจในการศึกษาและมีระดับการศึกษาสูงขึ้น รวมทั้งสังคมมีการให้โอกาสสตรีในการพัฒนาตนเองมากขึ้น จนทำให้บทบาทของสตรีถูกมองว่าเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญตัวหนึ่งที่สะท้อนขบวนการพัฒนาและความเท่าเทียมกันระหว่างหญิงและชาย โดยผู้หญิงเริ่มเข้าไปมีบทบาททางการเมือง บทบาทในการพัฒนาชุมชน และเป็นผู้นำทางสังคมที่ตนอาศัยอยู่เท่าเทียมกันกับผู้ชาย โดยเฉพาะการทำงานในบางอย่างผู้หญิงทำได้ดีกว่าผู้ชาย เช่น งานด้านการศึกษา การบริการงานด้านคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน ฯลฯ แต่ปัจจุบันผู้หญิงชนบทได้เข้ามามีบทบาทในการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาชุมชนของตนเอง เช่น การรวม กลุ่มทอผ้า การรวมกลุ่มออมทรัพย์ซึ่งเป็นงานด้านการพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่องนอกจากนั้นยังจะเห็นได้ว่าบทบาทในการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการพัฒนานั้น ทั้งผู้หญิงและผู้ชายได้ทำหน้าที่อย่างเท่าเทียมกันมากขึ้น (ปาริชาติ คณะธรรม, 2546)

โดยในอำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นอีกพื้นที่ที่ผู้หญิงเข้ามามีบทบาทในการพัฒนามากขึ้นโดยเฉพาะที่เห็นชัดเจน อำเภอรวัชบุรี เคยมีกำนันที่เป็นสตรี และมีผู้ใหญ่บ้านที่เป็นสตรีประมาณร้อยละ 9 และมีสตรีที่ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนันและแพทย์ประจำตำบลประมาณร้อยละ 53 จากจำนวน 147 หมู่บ้าน (ที่ว่าการอำเภอรวัชบุรี, 2558) นอกจากนี้กลุ่มแม่บ้านมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจและสังคมในระดับหมู่บ้านเป็นอย่างดี การสนับสนุนให้ผู้หญิงเข้ามามีบทบาททางการเมืองมากขึ้นในอนาคตควรเริ่มต้นจากการปลูกฝังค่านิยมตั้งแต่สถาบันการศึกษา และให้ความรู้แก่ประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับบทบาทผู้หญิงที่ทำงานเพื่อสังคมมากขึ้น การทำงานร่วมกันในสังคมนั้น หากคิดถึงเรื่องผู้หญิง เรื่องผู้ชาย คงเป็นการเริ่มต้นของการแบ่งแยกบทบาท หากการทำงานเพื่อครอบครัวเพื่อชุมชน เพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ด้วยความตระหนักว่าเราคือ มนุษย์ผู้หนึ่งที่ต้องพึ่งพาธรรมชาติและต้องใช้ชีวิตร่วมกันไปอย่างสันติต้องดูแลเกื้อกูลซึ่งกันและกันในฐานมนุษย์ ต้องนำในสิ่งที่ทำเป็นคิดได้ก่อนคนอื่น ต้องตามในสิ่งที่ยังรู้น้อยคิดไม่ถึงยังไม่มีประสบการณ์ในฐานมนุษย์ นั้นย่อมทำให้ข้อขัดขวางความเป็นหญิง-ชายมลายหายไปดังนั้นจะอยู่ในบทบาทใดย่อมตั้งใจทำให้สมกับสมองและสองมือของเราจะทำได้ การที่จะได้รับความร่วมมือจากคนในสังคมก็เพราะความสามารถในการคิดและลงมือทำเรื่องนั้นๆ ไม่ใช่เพราะความเป็นหญิงหรือความเป็นชาย ผู้หญิงไม่จำเป็นต้องปฏิเสธที่จะทำตามการตัดสินใจผู้ชาย หรือ ไม่จำเป็นต้องแสดงออกถึงบทบาทว่าเป็นผู้นำในการตัดสินใจเท่านั้นจึงหมายถึงการมีส่วนร่วมระดับสูงในองค์กรทางสังคม หากเข้าใจถึงความจริงในธรรมชาติของความเป็นมนุษย์

แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ผู้หญิงจำนวนไม่น้อยได้พิสูจน์ตนเองว่ามีทั้งความรู้และความสามารถไม่ต่างจากผู้ชาย ด้วยการเข้าสู่ตำแหน่งสำคัญในฐานะผู้ปฏิบัติงานจนถึงผู้นำ ผู้บริหาร หรือผู้จัดการทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ปัญหาจึงไม่ใช่ที่ผู้หญิงด้อยความสามารถแต่อย่างใด แต่มีความสำคัญในการถ่ายทอดอุดมการณ์ให้สมาชิกในครอบครัวได้ปฏิบัติตาม การยอมรับผู้นำสตรีในการทำงานจึงมีความสำคัญ ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้นำสตรีในการปกครองท้องที่คนหนึ่งจึงสนใจที่จะศึกษา การยอมรับบทบาทผู้นำสตรีในการปกครองท้องที่อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อสะท้อนศักยภาพของผู้หญิงในการปกครองท้องที่หรือสังคมได้ดี ไม่แตกต่างจากผู้ชาย รวมถึงแนวทางการส่งเสริมบทบาทการทำงานของผู้นำท้องที่สตรีในอำเภอธวัชบุรีจังหวัดร้อยเอ็ด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการยอมรับบทบาทผู้นำท้องที่สตรีในเขตอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมบทบาทการทำงานของผู้นำท้องที่สตรีในอำเภอธวัชบุรีจังหวัดร้อยเอ็ด

ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่องการยอมรับบทบาทผู้นำท้องที่สตรีในเขตอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ดผู้ศึกษาเลือกใช้เทคนิควิจัยแบบผสมวิธี (Mix Method Research) โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้มีอยู่ 2 ขั้นตอนตามวิธีการวิจัยคือ

1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้ในการศึกษาการยอมรับบทบาทของผู้นำท้องที่สตรีในเขตอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยผู้วิจัยกำหนดประชากรในการศึกษาค้นครั้งนี้คือ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพศชายในเขตอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 121 คน และเลือกศึกษาทั้งประชากร

1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมบทบาทการทำงานของผู้นำท้องที่สตรีในอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักออกเป็น 6 กลุ่ม โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างที่ไม่อาศัยความน่าจะเป็นทางสถิติ ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจงจากผู้ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของผู้นำท้องที่สตรีในพื้นที่อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการยอมรับบทบาทของผู้นำท้องที่สตรีและแนวทางการส่งเสริมบทบาทการทำงานของผู้นำท้องที่สตรีในอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้เทคนิคการวิจัยแบบผสมวิธี โดยมีเครื่องมือและขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

2.1 แบบสอบถาม จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นข้อคำถามตามองค์ประกอบเนื้อหาที่ศึกษาทั้ง 4 ด้านคือ การตัดสินใจ การใช้ความรู้และเหตุผล การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และความกระตือรือร้น โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน

2.2 แบบสัมภาษณ์ จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้นำมาเป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้เป็นกรอบในการสัมภาษณ์ โดยเลือกใช้การสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้าง โดยการกำหนดกรอบการสัมภาษณ์ดังนี้ 1) บทบาทผู้ให้สัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้นำท้องที่สตรี 2) บทบาทของผู้นำท้องที่สตรี 3) การยอมรับบทบาทของผู้นำท้องที่สตรี 4) ปัญหา/อุปสรรคต่อบทบาทของผู้นำท้องที่สตรี 5) แนวทางการส่งเสริมบทบาทการทำงานของผู้นำท้องที่สตรีในอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

2.3 การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การที่ผู้วิจัยเลือกใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมนั้นเนื่องจากว่าผู้วิจัยก็ถือเป็นสตรีที่เป็นผู้นำท้องที่ในเขตอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้วยเป็นกระบวนการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและเสริมให้ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามมีความสมบูรณ์มากขึ้น

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากมหาวิทยาลัย ถึงประชากรและผู้ให้ข้อมูลหลัก เพื่อขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์

3.2 ผู้วิจัยอธิบายวิธีการเก็บข้อมูล กรอกข้อมูลกับประชากรในการตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยอธิบายขั้นตอนในการสัมภาษณ์กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักตามประเด็นคำถามที่กำหนด

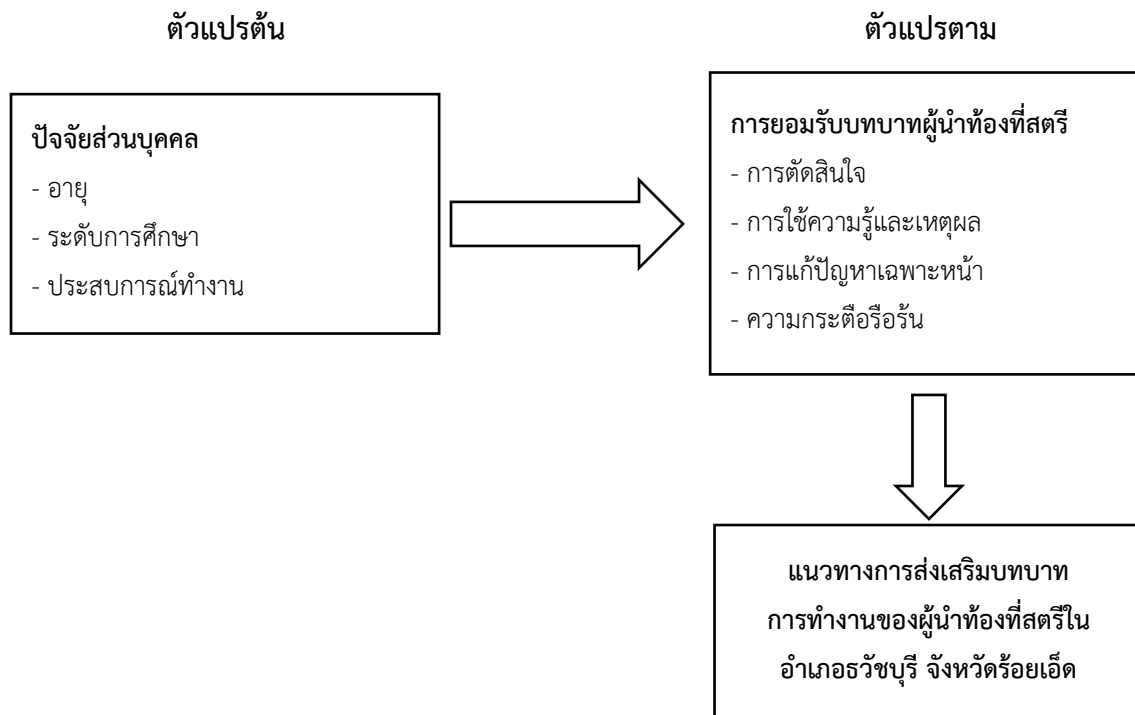
3.3 นำข้อมูลที่ได้ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพมาตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ให้ความสำคัญกับข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นหลัก โดยนำข้อมูลเชิงปริมาณมาเป็นข้อมูลสนับสนุน ซึ่งมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ 1 ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งมีการประมวลผลข้อมูลเป็นขั้นตอน โดยหลังจากการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำมาประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยนำข้อมูลที่ได้นำใส่เป็นรหัสตัวเลข (Code) แล้วบันทึกที่รหัสลงในเครื่องคอมพิวเตอร์ และเขียนโปรแกรมสั่งงานโดยใช้สถิติตามลำดับ ดังนี้ วิเคราะห์ด้วยค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับข้อมูลแบบมาตราส่วนประมาณค่า ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย โดยใช้การแบ่งช่วงชั้นที่เท่ากัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยจากการนำแนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำของ มาลีสา วงศ์รัตนัจฉา (2547) ที่กล่าวว่าภาวะการยอมรับบทบาททางการเมืองผู้นำสตรีที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมี 4 ด้านคือ การตัดสินใจ การใช้ความรู้และเหตุผล การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และความกระตือรือร้น ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย พบว่า

1. บทบาทและการยอมรับบทบาทผู้นำท้องที่สตรีอำเภอวังขุบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

1.1 การยอมรับบทบาทผู้นำท้องที่สตรีอำเภอวังขุบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้นำท้องที่สตรีอำเภอวังขุบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ได้รับการยอมรับด้านความกระตือรือร้นมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ ด้านการใช้ความรู้และเหตุผลและด้านการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ

1.2 การยอมรับบทบาทผู้นำท้องที่สตรีอำเภอวังขุบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้นำท้องที่สตรีอำเภอวังขุบุรีจังหวัดร้อยเอ็ดได้รับการยอมรับว่าการตัดสินใจมีความรอบครอบมากที่สุด รองลงมาคือ สามารถตัดสินใจได้ในเวลาที่กำหนด มีความมั่นใจในการตัดสินใจ มีความเข้าใจสถานการณ์ บริบทของเรื่องที่ต้องตัดสินใจ นำความคิดเห็นของคนอื่นมาประกอบในการตัดสินใจ มีการค้นหาปัญหาก่อนวางแผนการตัดสินใจ มีความกล้าในการตัดสินใจและสามารถตัดสินใจได้ดีในภาวะที่มีความกดดันตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ

1.3 การยอมรับบทบาทผู้นำท้องที่สตรีอำเภอวังขุบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการใช้ความรู้และเหตุผลอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้นำท้องที่สตรีอำเภอวังขุบุรี จังหวัดร้อยเอ็ดได้รับการยอมรับว่าสามารถนำความรู้มาใช้ในการทำงานได้มากที่สุดรองลงมาคือ มีการแก้ปัญหาต่างๆ โดยใช้เหตุและผล มีความพยายามในการค้นหาความรู้มาใช้ปฏิบัติหน้าที่ สามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน

มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ และมีความกล้าในการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ

1.4 การยอมรับบทบาทผู้นำท้องที่สตรีอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการแก้ปัญหาเฉพาะด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้นำท้องที่สตรีอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ได้รับการยอมรับว่าผู้นำสตรีมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารได้ดีมากที่สุด รองลงมาคือ มีความละเอียดในการแก้ปัญหา มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า สามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งได้เป็นอย่างดี รับฟังความคิดเห็นของคนอื่นที่ความแตกต่าง และมีภาวะความเป็นผู้นำที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ

1.5 การยอมรับบทบาทผู้นำท้องที่สตรีอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความกระตือรือร้นอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่าผู้นำท้องที่สตรีอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ดได้รับการยอมรับว่าผู้นำสตรีมีความตรงต่อเวลามากที่สุด รองลงมาคือ ผู้นำสตรีสามารถทำงานได้ตามกำหนดเวลา สามารถสร้างความเชื่อถือในการทำงานได้ ผู้นำสตรีสามารถประสานงานกับส่วนต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ มีความพร้อมในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลาและเป็นผู้ใช้เวลาให้กับการทำงานทั้งในและนอกพื้นที่ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงคุณภาพ

2. แนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้นำท้องที่สตรีอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

ซึ่งจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มองว่าในปัจจุบันผู้นำท้องที่สตรีได้รับการยอมรับในการปฏิบัติหน้าที่มากขึ้น โดยเฉพาะอำเภอธวัชบุรี เป็นอำเภอหนึ่งที่มีสตรีดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนันและแพทย์ประจำตำบลมากที่สุดในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยคิดเป็นร้อยละ 40 ของผู้นำท้องที่ทั้งหมดในอำเภอธวัชบุรี จึงทำให้ข้อเสนอแนะหรือแนวทางในการส่งเสริมบทบาทผู้นำท้องที่สตรีอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด นั้นเป็นการเสริมเติมจากที่มีอยู่แล้วมากกว่าการแก้ปัญหาจากการปฏิบัติงาน ซึ่งสะท้อนผลการยอมรับบทบาทของผู้นำท้องที่สตรีอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ดได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผล

การยอมรับบทบาทผู้นำท้องที่สตรีอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่าผู้นำท้องที่สตรีอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ได้รับการยอมรับด้านความกระตือรือร้นมากที่สุด โดยผู้นำสตรีมีความตรงต่อเวลามากที่สุด รองลงมาคือ ผู้นำสตรีสามารถทำงานได้ตามกำหนดเวลา สามารถสร้างความเชื่อถือในการทำงานได้ ผู้นำสตรีสามารถประสานงานกับส่วนต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ มีความพร้อมในการปฏิบัติงานอยู่ตลอดเวลาและเป็นผู้ใช้เวลาให้กับการทำงานทั้งในและนอกพื้นที่ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมิทธา จิตตลดากร (2529) ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของสตรีในการปกครองท้องที่ของไทยโดยสนใจศึกษาถึงปัจจัยที่ทำให้สตรีได้รับการแต่งตั้ง และเลือกตั้งในตำแหน่งผู้นำทางการเมืองในการปกครองท้องที่ รวมถึงลักษณะการทำงาน คุณธรรมการปกครองและการยอมรับจากผู้นำชุมชนคนอื่นๆ ในการปฏิบัติงานพบว่าลักษณะการจัดการในเชิงการบริหาร คือ ไม่นิยมใช้อำนาจ ใช้ความสุภาพและสร้างความเข้าใจ มีการวางแผนล่วงหน้าเสมอ เน้นเป้าหมายเพื่อส่วนรวม สตรีที่มีการศึกษาสูงจะใช้ความเด็ดขาด

น้อยลง ฐานะทางเศรษฐกิจและภูมิหลังครอบครัวมีความสัมพันธ์กับตำแหน่งทางการเมืองในเรื่องการยอมรับจากผู้นำชุมชนอื่นๆ กำนันสตรีได้รับการยอมรับในเรื่องการมีหลักธรรมะในการปกครอง โดยเฉพาะเรื่องความสุภาพอ่อนโยน ในด้านหน้าที่ได้รับการยอมรับในเรื่องหน้าที่การบำรุงสาธารณะประโยชน์ การบำบัดทุกข์บำรุงสุขและการรักษาวัฒนธรรมประเพณี สิ่งที่ได้รับการยอมรับน้อย คือหน้าที่ด้านการสืบสวนข้อเท็จจริงและการเรียไ้เงินทองหรือแรงงานจากชาวบ้าน รองลงมาคือ ด้านการตัดสินใจ โดยพบว่า การตัดสินใจของผู้นำท้องที่สตรีมีความรอบคอบมากที่สุด รองลงมาคือสามารถตัดสินใจได้ในเวลาที่กำหนด มีความมั่นใจในการตัดสินใจ มีความเข้าใจสถานการณ์ บริบทของเรื่องที่ต้องตัดสินใจ นำมาคิดเห็นของคนอื่นมาใช้ประกอบในการตัดสินใจ มีการค้นหาปัญหาก่อนวางแผนการตัดสินใจ มีความกล้าในการตัดสินใจและสามารถตัดสินใจได้ดีในภาวะที่มีความกดดันตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของประทีป จงสืธรรม (2528) ศึกษาเรื่อง ผู้นำสตรีในการปกครองระดับท้องถิ่นของไทยศึกษาบทบาทความเป็นผู้นำของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านสตรีทั่วประเทศ พบว่าแนวโน้มของการแสดงบทบาททางการบริหาร การปกครอง โดยได้รับการยอมรับจากประชาชนและข้าราชการอำเภอ โดยสามารถรับผิดชอบและปฏิบัติงานได้เช่นเดียวกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านชาย จะแตกต่างกันไปบ้างก็ในด้านบทบาทที่มุ่งทำงานเพื่อสนองตอบใครมากกว่า ด้านการใช้ความรู้และเหตุผล พบว่าผู้นำท้องที่สตรีสามารถนำความรู้มาใช้ในการทำงานได้มากที่สุด รองลงมาคือ มีการแก้ปัญหาต่างๆ โดยใช้เหตุและผล มีความพยายามในการค้นหาความรู้มาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ สามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ และมีความกล้าในการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผลตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรวิพรรณ วรณพานิชย์ (2542) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองของผู้นำสตรีท้องถิ่น ศึกษากรณี กำนัน ผู้ใหญ่บ้านสตรียอดเยี่ยมประจำปี 2540 พบว่า 1. การยอมรับบทบาททางการเมืองของผู้นำสตรีท้องถิ่นยอดเยี่ยมมีผลจากปัจจัยด้านคุณสมบัติส่วนตัว ความรู้ความสามารถเฉพาะตัว และความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ภารกิจตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายโดยประชาชนยอมรับบทบาทผู้นำสูงสุดในความสามารถในการประสานงาน และยอมรับน้อยสุดในคุณลักษณะเฉพาะตัวในด้านการเปิดเผยหรือเรียไ้ 2. การยอมรับของชุมชนในภาวะผู้นำสตรีท้องถิ่นยอดเยี่ยมเกิดจากความรู้ ความสามารถเฉพาะตัวมากกว่าความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ภารกิจตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และด้านการแก้ปัญหาเฉพาะด้าน พบว่าผู้นำสตรีมีความสามารถในการติดต่อสื่อสารได้ดีมากที่สุด รองลงมาคือ มีความละเอียดในการแก้ปัญหา มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีที่ส่งผลต่อการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า สามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้งได้เป็นอย่างดี รับฟังความคิดเห็นของคนอื่นที่ความแตกต่าง และมีภาวะความเป็นผู้นำที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิญญู จารัสพันธ์ (2535) ที่ได้ศึกษาเรื่องแนวคิดบทบาทและปัญหาในการพัฒนาของผู้นำสตรีชนบทอีสานพบว่าปัจจัยที่ทำให้ได้รับเลือกเป็นผู้นำคือปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนตัว ส่วนใหญ่มีบุคลิกดี มีศิลปะในการพูด ขยันหมั่นเพียร เสียสละทำเพื่อส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ปัจจัยด้านเศรษฐกิจมีฐานะมั่นคงไม่มีภาระครอบครัวเป็นอุปสรรคในการทำงาน

แนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้นำท้องที่สตรีอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด คือจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งการให้คำปรึกษา คำแนะนำทั้งในลักษณะไม่เป็นทางการและที่เป็นทางการอย่างในการประชุมประจำเดือนของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ควรเสริมทักษะด้านภาวะความเป็นผู้นำและ

จัดให้ผู้นำสตรีมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางต่างๆ อย่างต่อเนื่องและมีการยกย่องเชิดชูผู้นำท้องที่สตรีที่มีผลการปฏิบัติงานได้อย่างยอดเยี่ยม อันจะเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้นำท้องที่สตรีมีพลัง กำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น

สรุปผลการวิจัย

การยอมรับบทบาทผู้นำท้องที่สตรีอำเภอวังขบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้นำท้องที่สตรีอำเภอวังขบุรี จังหวัดร้อยเอ็ดได้รับการยอมรับด้านความกระตือรือร้นมากที่สุด รองลงมาคือด้านการตัดสินใจ ด้านการใช้ความรู้และเหตุผลและด้านการแก้ปัญหาเฉพาะด้านตามลำดับ

แนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้นำท้องที่สตรีอำเภอวังขบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด คือจะต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งการให้คำปรึกษา คำแนะนำทั้งในลักษณะไม่เป็นทางการและที่เป็นทางการอย่างในการประชุมประจำเดือนของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ควรเสริมทักษะด้านภาวะความเป็นผู้นำและจัดให้ผู้นำสตรีมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางต่างๆ อย่างต่อเนื่องและมีการยกย่องเชิดชูผู้นำท้องที่สตรีที่มีผลการปฏิบัติงานได้อย่างยอดเยี่ยม อันจะเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้นำท้องที่สตรีมีพลัง กำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะการวิจัยโดยแยกเป็น 2 ประเด็นเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- 1.1 ควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้นำท้องที่ตามที่กฎหมายกำหนด
- 1.2 ควรจัดให้มีหรือสร้างช่องทางในการให้คำปรึกษา คำแนะนำทั้งในลักษณะไม่เป็นทางการและที่เป็นทางการ
- 1.3 ควรเสริมทักษะด้านภาวะความเป็นผู้นำและจัดให้ผู้นำสตรีมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางต่างๆ อย่างต่อเนื่อง
- 1.4 ควรมีการยกย่องเชิดชูผู้นำท้องที่สตรีที่มีผลการปฏิบัติงานได้อย่างยอดเยี่ยมอันจะเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้กับผู้นำท้องที่สตรีมีพลัง กำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบทบาทผู้นำท้องที่สตรีอำเภอวังขบุรี
- 2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำท้องที่สตรีที่พึงประสงค์
- 2.3 การสร้างความเท่าเทียมในการปฏิบัติงานของผู้นำท้องที่จังหวัดร้อยเอ็ด

เอกสารอ้างอิง

- ประทีป จงสีบรรณ. (2528). ผู้นำสตรีในการปกครองระดับท้องถิ่นของไทย. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปาริชาติ คณະธรรม. (2546). การเปลี่ยนแปลงบทบาทหญิงชายภายหลังเข้าสู่ระบบการเลี้ยงโคนมของ ครอบครัวเกษตรกรภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น).
- ไพลิน ภูจินาพันธุ์. (2560). บทบาทผู้หญิงในการสร้างความเสมอภาคทางการเมืองและงานอาสาสมัครพัฒนาสังคม. วารสารสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร, 14(1), 163-203.
- มาลียา วงศ์รัตนมัจฉา. (2547). การยอมรับบทบาททางการเมืองของผู้นำสตรีลือชอในหมู่บ้านลือชอแม่แตง ตำบลเมืองแหง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- รวิวรรณ วรรณพานิชย์. (2542). ปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับบทบาททางการเมืองของผู้นำสตรีท้องถิ่น: ศึกษากรณีกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่เป็นสตรียอดเยี่ยมประจำ 2540. (รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- วิยุทธ์ จำรัสพันธุ์. (2535). แนวคิด บทบาท และปัญหาในการพัฒนาของผู้นำสตรีชนบทอีสาน. มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ (มหาวิทยาลัยขอนแก่น), 10(1), 61-74.
- สมิหรา จิตตลดากร. (2529). ภาวะผู้นำของสตรีในการปกครองท้องถิ่นของไทย. (รัฐศาสตรดุษฎี, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- อำเภอรวัชบุรี. (2558). ปัญหาการเบิกจ่ายค่าตอบแทนกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนันและแพทย์ประจำตำบล อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด. ร้อยเอ็ด: อำเภอรวัชบุรี.